

Et TEMA fra www.dreieskiva.com - Roald's rom i rommet.

Profetismen i Israel

Roald Kvam © 2008

I. Profetismen i Israel.

Forkynning er Guds sanning gjennom menneskets personlegdom.

A. Kva er ein profet?

- Gr *prophetes*

For (*pro*)

Taler/ utseier (*phetes*)

- Hebr *nabi*

Rope

Forkynne

Meddele

1. Under Guds kall.

- Går ikkje fram på eige initiativ.

Amos 7, 14-15

Hosea 1, 1-3

Jes 6

Jer 1

Esek 1-3

- Kallet er sterkare enn unskyldningane.

2 Mos 3-4

Jer 1, 6: 20, 9

- Kallet legger føringar for tenesta og budskapen åt profeten.

I kallet (Jes 6) møter Jesaja

den heilage (Jes 1-39)

og

den nådige (Jes 40-66)

- Kallet står saman med lovnad om ei særleg utrustning til tenesta.

Jer 1, 9

- Den falske i kontrast til den sanne profeten.

Jer 23, 25. 32

2. Med Guds Ord.

- Ein sann profet går fram

på Herrens kall

i Herrens namn

med Herrens Ord

- Typisk innleiing til budskapen:
 - «Så seier Herren» (Am 1, 3).
 - «Høyr Herrens ord» (Hos 4, 1).
 - «Herrens ord kom til...» (Hos 1, 1; Am 1, 1).
- Kampen mellom sann og falsk profeti går gjennom heile Israels historie.
 - Dei falske* er ofte mange fleire enn dei sanne profetane.
 - 1 Kong 22, 6-8
 - Dei falske* hevdar å vera frå Herren og påstår at dei talar Herrens ord.
 - Jer 28, 1.17
 - 1 Kong 22, 24f
 - Budskapen åt dei falske profetane skjer ikkje. Den gode frukta vekst ikkje fram gjennom forkyninga deira.
 - Dei falske* kallar ikkje folket til omvendning, men lar dei vera i ro i synda.
 - Jer 6, 14: 23, 16ff
 - Populært, men farleg.
 - Dei falske* fører folket bort frå Herren og er difor under alvorlege domsord.
 - Jer 23, 1f
 - Esek 34, 10
 - Den sanne profet* går med Guds Ord.
 - Jer 20, 8f
 - Han talar det Gud har gitt han enten folk likar å høyre det eller ikkje.
 - Han trassar frykta for negative personlege konsekvensar.

3. Adressa for budskapen.

- Profeten er *primært aktuell samtidsforkynnar*.
 - a) *Samtid* -
 - b) *Nær framtid* - - *SAMTIDIG*
 - c) *Fjern framtid* -
- Profeten *forklarer Herrens vilje i det som skjer med Israel*.
 - Am 4, 6-12
 - Jes 43, 23-25
- Profeten talar *realistisk og utfordrande*.
 - Jer 38, 1-6
 - Am 7, 10-13

4. Verknaden av budskapen.

- Profeten talar Herrens ord; *aldri berre skildrande, men skapande*.
Jer 1, 9f: 23, 29
Jes 9, 8
- Domsordet.
Jona 3
2 Kong 22, 10-20
- Frelsarordet.
Jes 55, 10f

Ved profetordet *rekker* Gud si trøyst til folket (Jes 40, 1) og profetordet *skaper* trua som grip trøysta og held ut til det som vart lova er oppfylt (Hab 2, 4b jfr Rom 1, 16f).

5. Framføringa av budskapen.

- Forkynning er Guds sanning gjennom menneskets personlegdom.
- Eit par «fellestrekk»:

Illustrerende teikn (handlingar) følgjer forkynninga.

Jer 19, 1ff

Esek 12, 5f

Livssituasjonen understrekar profetordet.

Jer 16, 2

Esek 24, 15-19

Hos 1, 2f

B. Dei tidlege profetane og "skriftprofetane".

C. Det profetiske perspektiv.

- Gud *handlar* i den nære samanhengen og *førebur* ei rekkje hendingar lenger borte - *samtidig*.
- Illustrasjon; Mennesket som ser innover ei fjellkjede.

D. Åndeleg bakgrunn.

- Teokratiet.
Utvelginga av folket og *utgangen* frå Egypt.
- Gudstenesta.
Paktslutninga ved Sinai.

E. Profetien si rolle idag.

- Rom 15, 4.
- Profeten tala *Guds Ord*, difor er budskapen stadig høgaktuell.
- *Jesus* er nøkkelen til profetiane sin aktualitet:
Joh 5, 39.
Gal 3, 13f. 29

Ef 2, 11-13: 3, 3ff

Gjennom Jesus er GT for oss.

Utanfor Kristus står vi som framande til det meste av det som vert sagt i GT, også av profetane.

